

HAMMARÖ KOMMUN

NYA TYNÄSVÄGEN, HAMMARÖ KOMMUN

VÄGPLAN SAMRÅDSUNDERLAG

2019-02-18

wsp

NYA TYNÄSVÄGEN, HAMMARÖ KOMMUN

VÄGPLAN Samrådsunderlag

Hammarö kommun

Box 26
663 21 Skoghall
Besök: Mörmovägen 5

KONSULT

WSP Samhällsbyggnad
Box 117
651 04 Karlstad
Besök: Lagergrens gata 8
Tel: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
www.wsp.com

KONTAKTPERSONER

Lars-Åke Tärnbro, Hammarö Kommun

PROJEKT

UPPDRAGSNAMN
Vägplan Nya Tynäsvägen, Hammarö
kommun

UPPDRAGSNUMMER
10250874

FÖRFATTARE
Maria Persson / Sandra Bidgoli

DATUM
2018-08-24

ÄNDRINGSDATUM
2019-02-18

INNEHÅLL

1	SAMMANFATTNING	5
2	BESKRIVNING AV PROJEKTET	6
2.1	BAKGRUND	6
2.2	PROJEKTMÅL	7
2.3	PLANLÄGGNINGSPROCESSEN	7
3	AVGRÄNSNINGAR	8
4	FÖRUTSÄTTNINGAR	9
4.1	MARKANVÄNDNING	9
4.1.1	Landskapsbild	9
4.1.2	Kommunal planering	9
4.1.3	Riksintressen	10
4.2	MILJÖFÖRUTSÄTTNINGAR	11
4.2.1	Naturmiljö	11
4.2.2	Kulturmiljö	16
4.2.3	Rekreation och friluftsliv	17
4.2.4	Vattenmiljö	17
4.3	MILJÖBELASTNING	17
4.3.1	Vattenkvalitet	17
4.3.2	Luftkvalitet	18
4.3.3	Buller	19
4.3.4	Förorenad mark	19
4.4	BESKRIVNING AV BEFINTLIG VÄG	19
4.4.1	Gång- och cykeltrafik	19
4.4.2	Kollektivtrafik	20
4.4.3	Olyckor	20
5	FÖRSLAG ÅTGÄRDER	20
5.1	STUDERADE ÅTGÄRDER	20
5.2	BORTVALDA ALTERNATIV	22
6	EFFEKTER OCH DERAS TÄNKBARA BETYDELSE	23
6.1	MILJÖEFFEKTER	23
6.2	PÅVERKAN PÅ ALLMÄNNA INTRESSEN	23
7	BEDÖMNING AV ÅTGÄRDENS MILJÖPÅVERKAN	24
8	FORTSATT ARBETE	24
8.1	PLANLÄGGNING	24
8.2	VIKTIGA FRÅGESTÄLLNINGAR	24
9	REFERENSER	26

1 SAMMANFATTNING

Aktuell handling utgör samrådsunderlag för vägplan avseende en ny sträckning av Tynäsvägen (väg 565) i den nordöstra delen av Hammarö kommun. Med anledning av den ökade bostadsexploateringen som skett de senaste åren i Bärstad och på Tyehalvön har Bärstadsområdet fått en ökad belastning av genomfartstrafik. Vid höga vattenstånd i Vänern finns det dessutom risk för att Tynäsvägen översvämmas, vilket i sin tur försvårar framkomligheten för både räddningsfordon och boende på Tyehalvön.

Från anslutningen till Bärstadsskolan och vidare norrut föreslås ny sträckning av Tynäsvägen, väster om Gråberg. Den nya sträckningen ansluter sedan till befintlig väg strax söder om Östra Tye. Längs sträckan föreslås också en gång- och cykelväg som går parallellt med ny väg.

Hammarö kommun gör bedömningen att projektet ej kan antas medföra en betydande miljöpåverkan med motiveringen att inga höga naturvärden förekommer inom området, att hänsyn tas till de kulturlämningar som finns och att brukandet av kvarvarande skogs- och jordbruksmark utanför vägområdet inte försvåras. Den största påverkan blir på rekreations- och friluftslivet i området, då den skog som i dagsläget nyttjas av både elever på Bärstadsskolan och närboende kommer att begränsas till ett mindre område. Samtidigt kommer en ny Tynäsväg innebära mindre störningar för de boende i området.

2 BESKRIVNING AV PROJEKTET

2.1 BAKGRUND

Aktuell handling utgör samrådsunderlag för vägplan avseende en ny sträckning av Tynäsvägen (väg 565) i den nordöstra delen av Hammarö kommun. Tynäsvägen sträcker sig från Lövnäsleden (väg 561) i söder, genom Bärstad och vidare norrut mot Tyehalvön. Med anledning av den ökade bostadsexploateringen som skett de senaste åren i Bärstad och på Tyehalvön har Bärstadsområdet fått en ökad belastning av genomfartstrafik. Vid höga vattenstånd i Väneren finns det dessutom risk för att Tynäsvägen översvämmas, vilket i sin tur försvårar framkomligheten för både räddningsfordon och boende på Tyehalvön. I Hammarö kommuns fördjupade översiktsplan för delen Tyehalvön och Planprogrammet för del av Bärstad och Gråberg föreslås av den anledningen en ny vägdragning av Tynäsvägen.

Figur 1. Översiktskarta, berört område är markerat med streckad röd linje.

2.2 PROJEKTMÅL

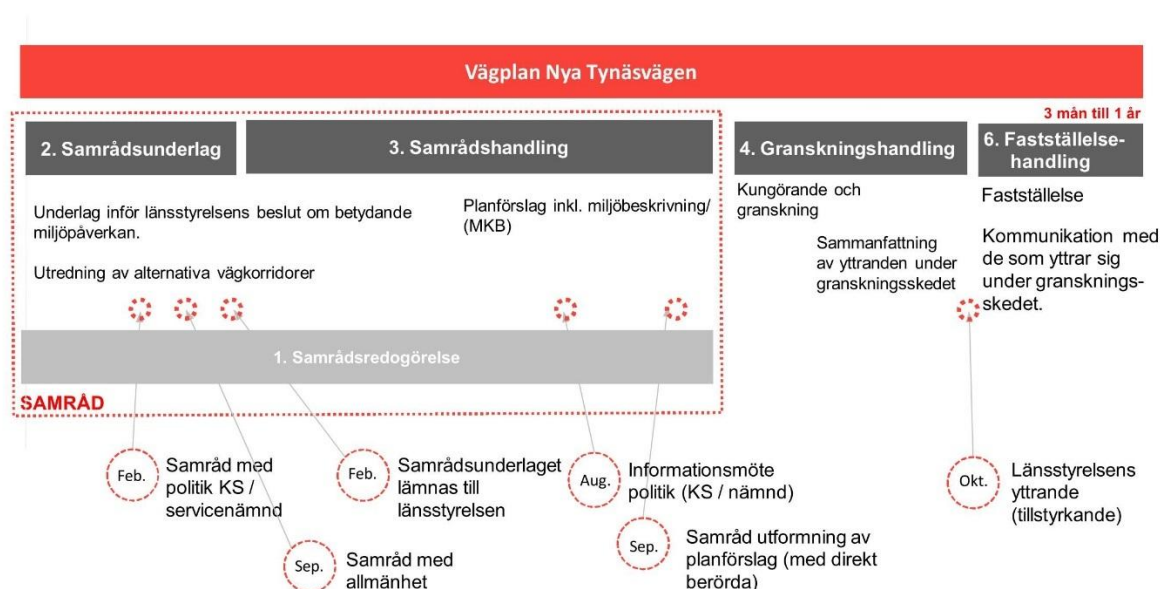
Följande projektmål har definierats:

- Minska risken för att nya Tynäsvägen översvämmas
- Möjliggöra ytterligare exploatering på Tyehalvön

2.3 PLANLÄGGNINGSPROCESSEN

Planläggningsprocessen regleras i väglagen (1971:954) och syftar till att förfarandet vid byggande av transportinfrastruktur ska få en god anknytning till övrig samhällsplanering och till miljölagstiftningen. Processen innebär att planläggningen av vägar och järnvägar förankras i övrig planering och att de som berörs i olika processteg får god inblick och ges möjlighet att framföra synpunkter. Under processen analyseras och beskrivs väganläggningens lokalisering och utformning. De handlingar som ska tas fram kommer successivt att bli mer detaljerade.

I figur 2 redovisas planprocessens olika faser inklusive tidplan.

Figur 2. Planprocessens olika faser inklusive tidplan.

3 AVGRÄNSNINGAR

Utredningsområdet är beläget i Bärstad, Hammarö kommun. Den nya vägsträckan är planerad att börja öster om Bärstadsskolan vid väg 561 Lövnäsleden och ska i norr anslutas till befintliga Tynäsvägen.

Beskrivningen av projektets tänkbara effekter begränsas geografiskt till utredningsområdet och dess närområde, så kallat influensområde. Influensområdet är ofta större än utredningsområdet.

Figur 3. Utredningsområde.

4 FÖRUTSÄTTNINGAR

4.1 MARKANVÄNDNING

Utredningsområdet består till största del av skogs- och åkermark. Här förekommer även tomtmark, mindre hästgårdar och blandskog som i söder övergår till tallskog. På Gråbergs gård bedrivs en köttdjursproduktion. Djurenheten är liten och avskiljs från Bärstadsområdet genom ett smalt skogsparti. Både väster och öster om gården finns beteshagar.

I direkt anslutning till Bärstadsskolan ligger en skog som flitigt används av skolelever och boende i området.

4.1.1 Landskapsbild

Hammarö kommun består av ett antal öar i Vänern, Hammarön är den största. Tye är en halvö på öns norra sida och Tynäsudden är den nordligaste delen. Naturförhållandena karaktäriseras av en mycket flack topografi. De lösa jordlagren är oftast mycket tunna och växtligheten är förhållandevis mager. På Tyehalvön finns relativt stora sammanhängande jordbruksytor.

4.1.2 Kommunal planering

Översiktsplan

En översiktsplan tar ett helhetsgrepp om kommunens utveckling och visar hur kommunen vill utvecklas i framtiden samt hur mark- och vattenområden ska användas.

I översiktsplanen från 2005 ses Bärstad och Tyehalvön som ett utredningsområde för bostäder.

Den nu gällande översiktsplanen antogs av kommunfullmäktige den 25 juni 2018 och vann laga kraft den 19 juli 2018. Med hänsyn till översvämning har kommunen i samband med den nya översiktsplanen beslutat att större vägar ska uppnå en återkomsttid på 200 års-nivå +46,41 (RH 2000) och mindre vägar på 100 års-nivå +46,21 (RH 2000). *(I översiktsplanen har fel höjder angivits, där står +47,41 för större vägar och +47,21 för mindre vägar).*

Fördjupning av översiktsplanen för delen Tyehalvön

Den 24 oktober 2011 antogs en fördjupning av översiktsplanen för Tyehalvön av kommunfullmäktige. Enligt fördjupningen planeras en ny väg ut mot Tyehalvön vars sträckning går genom östra delen av planområdet. Nuvarande Tynäsvägen skulle då kunna nyttjas som gång- och cykelväg eller eventuellt bussgata.

Fördjupningen av översiktsplanen för delen Tyehalvön har stöd i den kommunomfattande översiktsplanen.

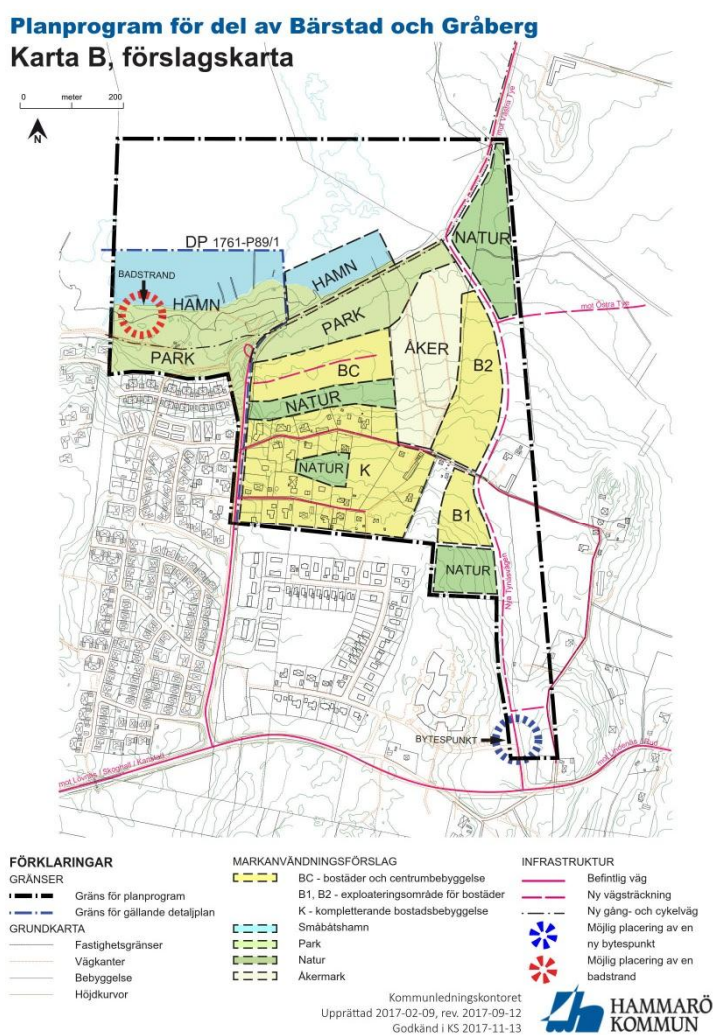
Detaljplan del av Gråberg 1:4

Det finns detaljplanelagd mark inom området, del av Gråberg 1:4. Detaljplanen vann laga kraft 2012-11-22.

Planprogram för del av Bärstad och Gråberg

Syftet med ett planprogram är att skapa en tidig dialog och klargöra vilket behov av utredningar som krävs. Planprogrammet ska senare ligga till grund för den fortsatta detaljplaneringen.

HBS produktion AB och HSB Värmland har beviljats planbesked för fastigheter Bärstad 1:2 och Gråberg 1:4 för planläggning för bostadsändamål i enlighet med den fördjupade översiktsplanen för Tyehalvön. I detaljplanerna ska utpekade områden i fördjupad översiktsplan för Tyehalvön samt vägområde för ny väg till Tye ingå. En ny vägsträckning bedöms vara en förutsättning för att delar av planprogrammet för Bärstad och Gråberg ska kunna genomföras.

Figur 4. Förslagskarta från Planprogram för del av Bärstad och Gråberg, Hammarö kommun.

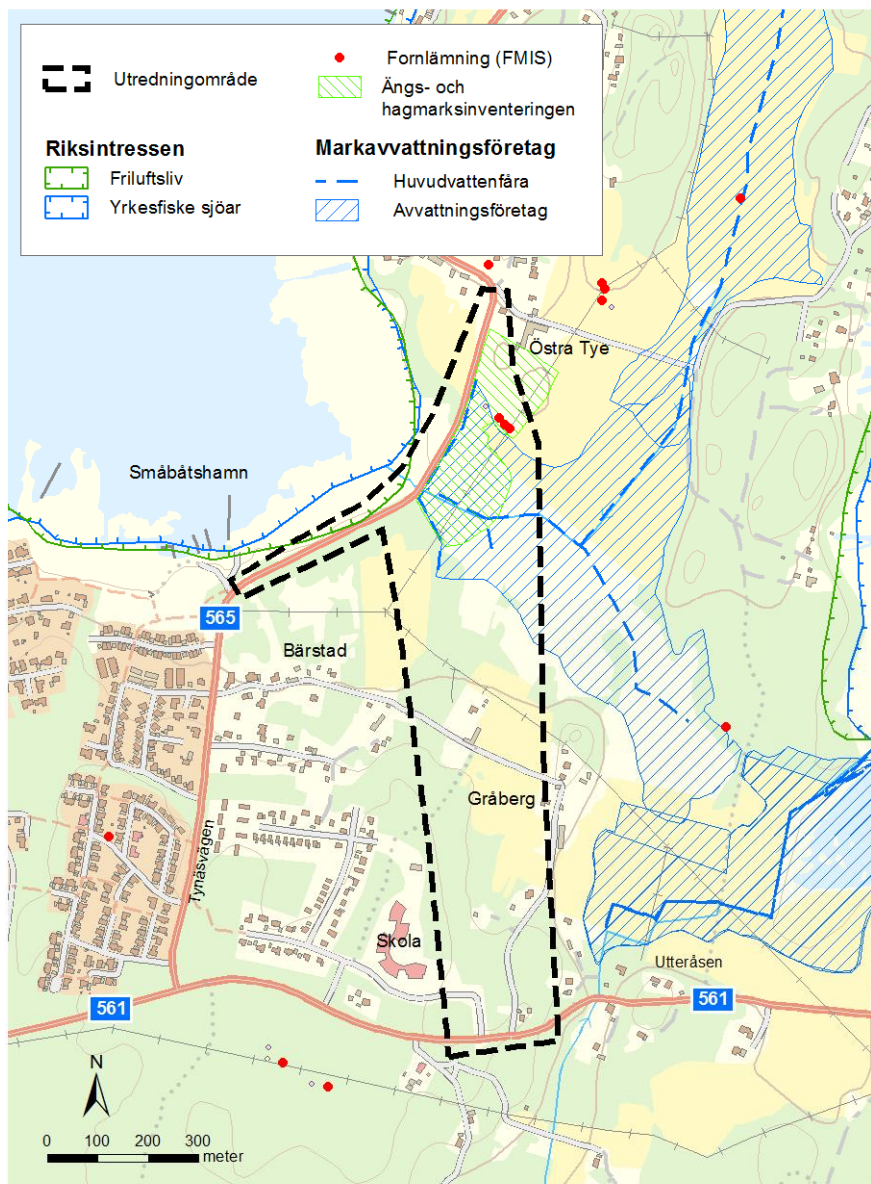
4.1.3 Riksintressen

Enligt 3 kap. 5-8 § och 4 kap. miljöbalken kan områden av särskild betydelse ur ett nationellt perspektiv vara av riksintresse. Områden av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra, skada eller motverka dem. Staten kan ingripa mot exploateringsföretag eller andra ingrepp som påtagligt kan skada riksintressen.

Utredningsområdet ligger inom en del av det geografiska området Vänern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. Inom området ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Vidare tangerar utredningsområdet Vänern som är av riksintresse för yrkesfiske, friluftslivet och anläggningar för kommunikationer (sjöfart) enligt 3 kap. 5, 6 och 8 § miljöbalken.

4.2 MILJÖFÖRUTSÄTTNINGAR

Figur 5. Miljöförutsättningar inom utredningsområdet.

4.2.1 Naturmiljö

Utredningsområdet utgörs till största delen av skog- och åkermark med låga naturvärden. Barrblandskog dominerar i de torrare delarna medan lövskog förekommer mer rikligt i anslutning till de fuktigare områdena. I norr finns ett område (Östra Tye 1) som utgjort en del i Jordbruksverkets inventering av

Sveriges ängs- och betesmarker (2002-2004). Enligt jordbruksverkets inventeringsnoteringar från 2002 är det en starkt kvävegynnad vegetation med dålig hävd. På platsen förekommer lite prästkraze och blåklocka, annars mest insåddarter. Öster om utredningsområdet förekommer åkermark med särskilt högt naturmiljövärde kopplat till bl.a. fågellivet.

Jordbruk bedrivs idag på tre gårdar inom utredningsområdet. Det gäller Gråberg, Larberg och Tye gårdar. Djurhållning förekommer dock bara på Gråbergs Gård. Mindre hästgårdar finns på tre ställen inom området. Enligt MB 3 kap, 4 §, är ”jord- och skogsbruk av nationell betydelse och brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk”.

Jordbruket är en förutsättning för att bevara landskapet och den biologiska mångfalden.

Naturvärdesinventering

En naturvärdesinventering har utförts 2017-10-19 (WSP). Inventeringen identifierade fyra områden som naturvärdesobjekt, varav tre bedömdes ha visst naturvärde (naturvärdesklass 4) och ett bedömdes ha påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3), se tabell 1.

Tabell 1. Naturvärdesobjekt inom utredningsområdet.

<u>Område</u>	<u>Naturvärdesklass</u>	<u>Beskrivning</u>	<u>Motivering</u>
Område 1 – öppen betesmark med vecketåg och tuvtåtel (8,3 ha)	Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde	Öppen fuktig-våt betesmark med vegetation som domineras helt av tuvtåtel och vecketåg. Området var vid fältbesöket nyputsat vilket försvarade en bättre bedömning av vegetationens artsammansättning. I och med putsningen hade betesmarken en som helhet välhävdd yta vilket bör göra den mycket gynnsam för t ex fåglar som trivs på öppna betade och lite mer blöta marker. Som exempel kan nämnas enkelbeckasin, tofsvipa och gulärta.	Stor öppen och efter putsningen välhävdd betesmark som bör vara en gynnsam miljö för den lokala fågelfaunan. Under häckningstid finns här troligtvis förekomst av naturvårdsarter som enkelbeckasin och tofsvipa.

Område 2- Lövskog (3,5 ha)	Naturvärdesklass 3- påtagligt naturvärde	40-50 år gammalt åldersvarierat lövskogsbestånd med mest björk, asp och rönn på igenväxande kultumark. På gamla ekonomiska kartan, med flygbilder från 1960, är området fortfarande öppen mark. I området noterades två exemplar av den hotade arten skogsalm (akut hotad) och signalarten långflikmossa på ett par lågor.	Åldersvarierad lövskog med väl utvecklat buskskikt och självvallring i olika dimensioner vilket ger goda förutsättningar för ett artrikt fågelliv med betydelse för den lokala fågelfaunan. Förekomst av minst en rödlistad art samt en naturvårdsart.
Område 3- Gamla tallar (0,5 ha)	Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde	I norra kanten av den gamla ledningsgatan finns ett litet skogsparti med ett femtiotal gamla (150-200 år) tallar med knotiga grenar, platta kronor och slät bark. Flera av tallarna står i solexponerat läge.	Förekomst av för trakten osedvanligt gamla tallar som kan utgöra livsmiljö för rödlistade arter som t ex tallticka och reliktböck.
Område 4- Aspdunge (0,1 ha)	Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde	Liten dunge med ett tiotal stora aspar. Större hackspett noterades vid besöket.	Stora aspar med värde för den lokala kryptogamfloran och fågelfaunan.

Figur 6. Naturvärdesobjekt som identifierats i inventeringsområdet (WSP, 2017).

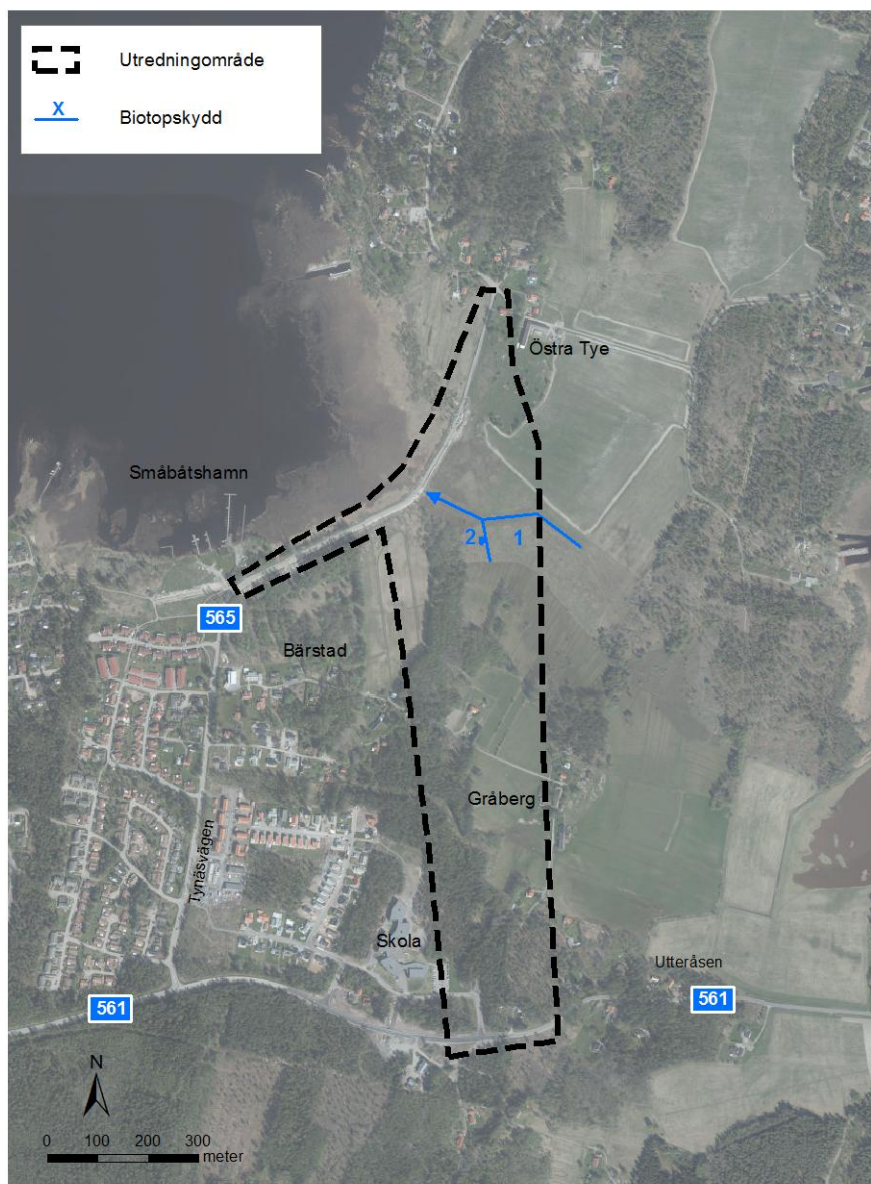
En sökning mot artportalen har även genomförts för att undersöka eventuella förekomster av djur, växter och svampar inom och/eller i nära anslutning till den planerade vägsträckan. Artportalen är en webbplats där privatpersoner såväl som yrkesverksamma naturvårdstjänstemän och forskare kan rapportera in observationer av växter, djur och svampar som gjorts runtom i Sverige. Det förekom inte några registrerade fynd inom utredningsområdet enligt sökning, men det behöver inte betyda att det inte finns rödlistade arter i området.

På den öppna betesmarken i norra delen av utredningsområdet finns ett öppet dike (1) och en liten damm (2) som kan vara en värdefull miljö för groddjur, se figur 7 och 8. Både diket och dammen omfattas av det generella biotopskyddet i miljöbalkens kap 7 § 11. Skyddsbestämmelserna innebär att man inom ett biotopskyddat område inte får bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl kan dispens från förbudet fås från länsstyrelsen. Om påverkan blir aktuellt ger planbeslutet i sig rättsverkan, vilket betyder att det inte behövs någon

separat dispensansökan. När vägplanen är fastställd gäller undantag från förbudet enligt 7 kap. 11§a MB.

Figur 7. Dammen som observerades inom utredningsområdet (WSP, 2017).

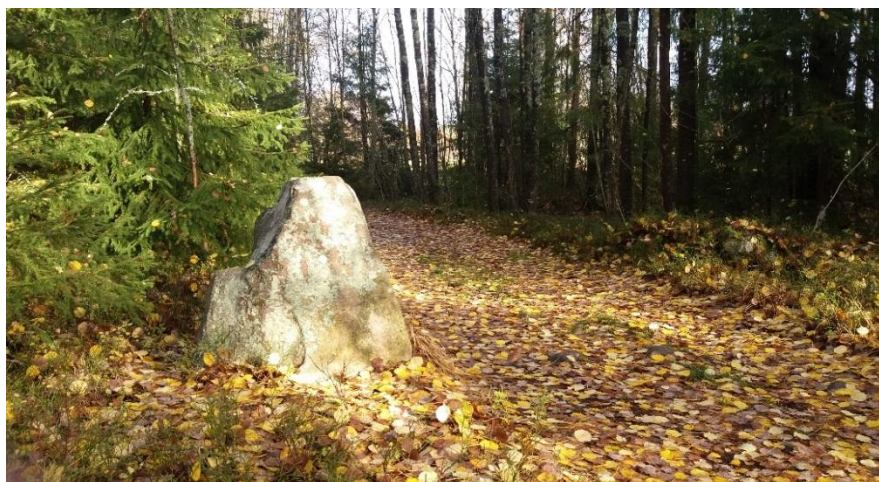

Figur 8. Generellt biotopskydd inom inventeringsområdet (WSP, 2017).

4.2.2 Kulturmiljö

År 2004 utförde Värmlands Museum en kulturmiljöutredning som en bilaga till den fördjupade översiktsplanen för delen Tyehalvön. Syftet med utredningen var att peka ut miljöer som är känsliga ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Utredningen omfattar bl.a. området Gråberg. Kulturhistoriska värden i området är främst samlade till det öppna odlingslandskapet och Gråberg gård. Gråberg rymmer lämningar som antyder både förhistoriska och historiska boplatser. Utredningen nämner ett antal enskilda byggnader som är kulturhistoriskt viktiga.

I samband med naturvärdesinventeringen påträffades någon typ av äldre gränsmarkering (gränssten) intill gamla vägen mot Gråberg. Någon bedömning av markeringens ålder och dess eventuella värde för kulturmiljön har inte gjorts (WSP, 2017).

Figur 9. Gränsstenen vid Gråberg (WSP, 2017).

Enligt Länsstyrelsens planeringsunderlag finns tre kända fornlämningar inom utredningsområdet. Samtliga är belägna i den norra delen av utredningsområdet, strax söder om Östra Tye och inventerades av Riksantikvarieämbetet år 1988.

Tabell 2. Fornlämningar inom utredningsområdet.

RAÄ-nr	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning
Hammarö 21:1	Hög (förhistorisk gravanläggning)	Fornlämning	I ytan enstaka stenar. I mitten kraterformad grop.
Hammarö 21:2	Hög (förhistorisk gravanläggning)	Fornlämning	Sluttar mot söder. I mitten finns en grop. På toppen ligger röjningssten.
Hammarö 21:3	Fångstgrop	Fornlämning	Omgiven av en vall. I ytan enstaka stenar.

4.2.3 Rekreation och friluftsliv

I direkt anslutning till Bärstadsskolan ligger en skog som flitigt används av skolelever och som närströvsområde av de boende i området. De gamla väg- och stigsystemen används frekvent som promenadstråk, bl.a. den gamla Tynäsvägen som sträcker sig förbi Snarkstenen. Området hyser inga markerade leder för t.ex. cykel, vandring eller ridning.

Figur 10. Skogen intill Bärstadsskolan i södra delen av området.

Strandskydd

Strandskyddet är ett generellt skydd som gäller i hela landet vid alla kuster, sjöar och vattendrag. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten, både på land och i vattenområdet. Om man vill bygga, ändra eller åtgärda något inom ett strandskydd kan dispens fås vid särskilda skäl.

För områdets västra del som är detaljplanlagt är strandskyddet upphävt för kvartersmark och vattenområde. Den nordöstra delen av området ligger inom strandskyddat område.

4.2.4 Vattenmiljö

I vägdagvatten finns salter, näringsämnen från växter, föroreningar från luftnedfall samt trafikgenererade föroreningar. Dessa föroreningar kan via vägdagvattnet spridas till kringliggande mark och vattenförekomster. De planerade åtgärdernas påverkan på flöden och recipienter etc. ska utredas. Vid behov kan åtgärder för att fördröja och rena vägdagvattnet sättas in.

Det öppna dike som går över betesmarken i den norra delen av utredningsområdet utgör huvudvattenfåra för två markavvattningsföretag. De planerade åtgärderna får inte påverka de funktioner eller anläggningar som är reglerade i dikningsföretagen. Skulle påverkan bli aktuellt bör samråd med företrädare för markavvattningsföretagen ske.

4.3 MILJÖBELASTNING

4.3.1 Vattenkvalitet

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel i miljölagstiftningen gällande kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt. De används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem och beskrivs

närmare i miljöbalkens 5:e kapitel. Miljökvalitetsnormer kan även ses som styrmedel för att på sikt nå de nationella miljömålen.

Miljökvalitetsnormer för vatten används för att ange krav på vattnets kvalitet i flera olika avseenden. Bestämmelser om kvalitet och status på yt- och grundvatten finns i vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660). Vattenkvaliteten bedöms utifrån en mängd olika kvalitetsfaktorer och uttrycks som mått på vattnets yt- eller grundvattenstatus. De grundläggande kvalitetskraven, som uttrycks i form av miljökvalitetsnormer, syftar till att alla vattenförekomster ska uppnå minst god kemisk yt- eller grundvattenstatus samt god ekologisk status.

Utredningsområdet ligger inom avrinningsområdet "Vänern-Hammarösjön" (SE658511-137345). Den senaste statusklassningen för Vänern-Hammarösjön fastställdes 2015. Vattenförekomstens ekologiska status bedöms vara måttlig. Utslagsgivande parameter är Bottenfauna där bedömningen visar på påverkan från miljögifter i sedimenten. Den ekologiska statusen har ändrats från god till måttlig status jämfört med förvaltningscykel 2004-2009, vilket beror på att utfallet av bedömningen av den utslagsgivande parametern Bottenfauna ändrats från hög status till måttlig.

Tabell 3. Klassning av ekologisk status och underliggande kvalitetsfaktorer för Vänern-Hammarösjön enligt VISS (2017-12-19).

Kvalitetsfaktor	Klassning
<i>Ekologisk status</i>	Måttlig
<i>Kvalitetskrav</i>	God ekologisk status 2027 God kemisk status
Biologiska kvalitetsfaktorer	
Växtplankton	Hög
Bottenfauna	Måttlig
Fisk	<i>Ej klassad</i>
Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer	
Näringsämnen	Hög
Ljusförhållanden	Hög
Syrgasförhållanden	Hög
Försurning	Hög
Särskilda förorenande ämnen	<i>Ej klassad</i>
Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer	
Hydromorfologi	Måttlig
Hydrologisk regim i sjöar	Måttlig
Morfologiskt tillstånd i sjöar	Måttlig

4.3.2 Luftkvalitet

I miljökvalitetsnormer för utomhusluft regleras tillåtna halter för olika föroreningar i utomhusluft, till exempel kvävedioxider/kväveoxider, bly,

svaveldioxid och partiklar (PM10 och PM2,5). Om det finns risk för att värdena överskrids ska åtgärder vidtas.

Enligt översiktsplan från 2018 förekommer inga kända områden inom kommunen där miljökvalitetsnormer för luft överskrids.

4.3.3 Buller

I dagsläget finns enstaka bostäder längs med den planerade vägsträckan och det förekommer inga direkta trafikbullerstörningar inom området.

Man talar om två olika mått vad gäller buller; ekvivalent ljudnivå som är ett slags medelvärde av en ljudnivå som varierar med tiden respektive maximal ljudnivå som anger den högsta ljudnivån vid en tidpunkt.

Riksdagen har angivit riktvärden för buller från vägar och järnvägar. Dessa bör vara vägledande i planeringssammanhang.

Följande riktvärden för trafikbuller bör inte överskridas vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur:

- 30 dBA ekvivalentnivå inomhus
- 45 dBA maximalnivå inomhus nattetid
- 55 dBA ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- 70 dBA maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Vid tillämpning av riktvärdena ska hänsyn tas till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

Detta projekt innebär väsentlig ombyggnad och buller kommer att utredas i den omfattning som krävs för att bedömning och analys mot gällande riktvärden ska kunna ske.

4.3.4 Förorenad mark

Enligt Länsstyrelsens planeringsunderlag förekommer inga potentiellt förorenade områden inom utredningsområdet.

4.4 BESKRIVNING AV BEFINTLIG VÄG

Tynäsvägen har en skyltad hastighet på 60 km/h längs den södra delen, 70 km/h längs med stranden och 50 km/h längs den norra delen. Vägen är cirka 2 kilometer lång. Vid Bärstad är vägbredden 8 meter för att därefter minska till cirka 6 meter.

På sträckan genom Bärstad uppgår årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) till 1 190 fordon enligt en trafikmätning från år 2015. Andelen tung trafik var cirka 1,5 %. Längre norrut, där hastigheten är begränsad till 70 km/h, uppmättes trafiken år 2017 till 880 fordon per dygn. Andelen tung trafik var cirka 5 %. Att andelen tung trafik ökat jämfört med trafikmätningen år 2015 bedöms bero på den VA-utbyggnad som pågår i området (Planprogram, 2017).

4.4.1 Gång- och cykeltrafik

Mellan Bärstads västra och östra delar finns separata gång- och cykelvägar. Stigar i parkområdet kan till viss del fungera som gång- och cykelväg.

Utmed Tynäsvägen, på sträckan mellan väg 561 och småbåtshamnen, finns en separat gång- och cykelväg.

4.4.2 Kollektivtrafik

Värmlandstrafik trafikerar Lövnäsleden och Tynäsvägen (linje 911). Linjen har två fasta bussturer och går på morgonen från Rud genom Tynäs till Jonsbol för byte mot Karlstad eller Skoghall. På eftermiddagen går bussturena tillbaka samma väg. Två extra turer är anropsstyrda. På morgnar och eftermiddagar finns dessutom separat skolskjuts till och från Bärstadsskolan.

4.4.3 Olyckor

Mellan Lövnäsleden och Tynäsudden (på väg 561 och väg 565) inträffade två polis-/sjukhusrapporterade olyckor under tioårsperioden 1 januari 2007 till 31 december 2016. Olyckorna var av typen korsningsolycka och singelolycka. Totalt skadades tre personer lindrigt.

5 FÖRSLAG ÅTGÄRDER

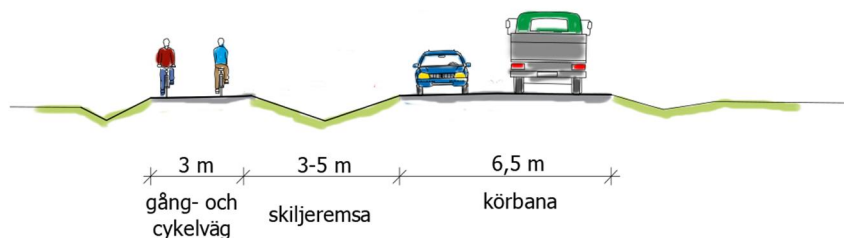
5.1 STUDERADE ÅTGÄRDER

Den fördjupade översiktsplanen för delen Tyehalvön och planprogrammet föreslår en ny dragning av Tynäsvägen öster om Bärstadsskolan, vilket skulle avlasta befintlig sträckning av väg 565 (Tynäsvägen) genom Bärstad.

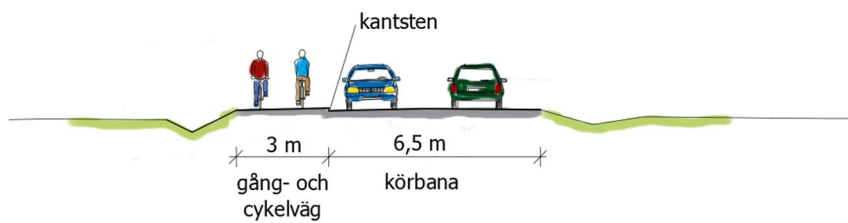
På sträckan har alternativa korridorer för ny Tynäsväg studerats, se figur 13. Sträckningen börjar i den norra delen av anslutningsvägen till Bärstadsskolan och sträcker sig sedan norrut, väster om Gråberg. Norr om Gråberg finns fyra alternativa sträckningar som ansluter till befintliga Tynäsvägen strax söder om Östra Tye. Längs sträckan föreslås också en gång- och cykelväg som går parallellt med ny vägsträckning.

Ny Tynäsväg föreslås utformas med bredden 6,5 meter och den föreslagna gång- och cykelvägen med bredden 3 meter. Gång- och cykelvägen separeras från körbanan med ett dike alternativt med kantsten, se nedanstående illustrationer. Dimensionerande hastighet är 60 km/h.

Befintlig Tynäsväg på sträckan strax nordöst om småbåtshamnen föreslås stängas för biltrafik och endast tillåta gång- och cykeltrafik samt eventuellt kollektivtrafik.

Figur 11. Föreslagen sektion där gång- och cykelväg separeras från körbanan med dike.

Figur 12. Föreslagen sektion där gång- och cykelväg upphöjs och separeras från körbanan med kantsten.

Figur 13. Föreslagna sträckningar ny Tynäsväg.

5.2 BORTVALDA ALTERNATIV

I Trafikutredning för utbyggnad av väg 561 och väg 565 Tyehalvön, Hammarö kommun (Sweco, 2001) med tillhörande kompletterande utredning (Sweco, 2004) har alternativa vägsträckor utvärderats. Alternativen har valts bort med hänsyn till intrång på jordbruksmark samt att sträckningarna bedöms ligga för långt från planerade bostadsområden.

Figur 14. Bortvalda sträckningar för ny Tynäsväg.

6 EFFEKTER OCH DERAS TÄNKBARA BETYDELSE

6.1 MILJÖEFFEKTER

Skog- och åkermark kommer behöva tas i anspråk till förmån för ny vägdragning. En kontinuerlig påverkan på skogen av olika skogsbruksåtgärder har medfört att strukturer som är värdefulla för biologisk mångfald i skog, som t ex gamla träd och död ved, i stort sett saknas. Utifrån de arter som identifierats och de naturvärdesobjekt som avgränsats vid naturvärdesinventeringen bedöms områdets naturvärde som helhet inte vara särskilt högt. De naturvärdesobjekt som avgränsats är i huvudsak av lokalt värde för biologisk mångfald. Lövskogen (naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde) har dock stor potential att utveckla högre naturvärden knutna till lövskog.

För åtgärder som påverkar diket och dammen ska anmälan om vattenverksamhet göras till länsstyrelsen. Vid arbete i vatten kan grumling uppstå och särskilda skyddsåtgärder ska vidtas.

En ny vägsträckning innebär nya hårdgjorda ytor och därmed en ökad tillförsel av förorenat dagvatten till Vänern-Hammarösjön. Med avseende på låg ÅDT för befintlig vägsträckning genom Bärstad bedöms det dock inte påverka vattenförekomstens ekologiska och kemiska status för ytvatten. Projektet bedöms heller inte påverka någon enskild kvalitetsfaktor eller medverka till att miljökvalitetsnormen för år 2027 inte kan nås för vattenförekomsten.

Ytterligare en vägkorridor i området påverkar landskapsbilden.

De kulturlämningar som finns i området påverkas ej av en ny vägdragning då vägsträckningen går söder om lämningarna.

En ny vägsträckning bedöms ha störst påverkan på rekreation- och friluftslivet då den skog som flitigt nyttjas av både elever på Bärstadskolan och närboende kommer att begränsas till ett mindre område. Likaså kommer de stigsystem som sträcker sig genom utredningsområdet fragmenteras och en barriäreffekt uppstå. Vägen bör dock kunna korsas via bl.a. Gråbergsvägen. Den nya vägen bedöms inte heller utgöra någon betydande barriäreffekt för vilt som förekommer i området då trafikmängden beräknas bli relativt låg.

En ny Tynäsväg kommer att avlasta Bärstads befintliga bostadsområde från genomfartstrafik, vilket innebär mindre störningar för de boende i området.

Det föreligger risk för störningar under byggtiden, däribland vid schaktning, ev. sprängning och transporter. Då Bärstadsskolan finns i närheten kommer många att bli utsatta för buller och vibrationer som projektet medför, varför dessa störningar mer detaljerat bör beskrivas och regleras i en riskanalys.

6.2 PÅVERKAN PÅ ALLMÄNNA INTRESSEN

Projektet kommer att ta jordbruksmark/skogsbruksmark i anspråk. Brukandet av kvarvarande mark utanför vägområdet bedöms inte försvåras.

Den skog som nyttjas av elever på Bärstadskolan och de närboende kommer att begränsas till ett mindre område.

Det bedöms inte uppstå några konflikter med gällande detaljplaner.

7 BEDÖMNING AV ÅTGÄRDENS MILJÖPÅVERKAN

Hammarö kommun gör bedömningen att projektet ej kan antas medföra en betydande miljöpåverkan med motiveringen att inga höga naturvärden förekommer inom området, att hänsyn tas till de kulturlämningar som finns och att brukandet av kvarvarande skogs- och mark utanför vägområdet inte försvåras. Projektet bedöms heller inte påverka Vänern-Hammarösjöns ekologiska och kemiska status för ytvatten, någon enskild kvalitetsfaktor eller medverka till att miljökvalitetsnormen för år 2027 inte kan nås för vattenförekomsten.

8 FORTSATT ARBETE

8.1 PLANLÄGGNING

Vägplan samrådsunderlag skickas till Länsstyrelsen för begäran om beslut huruvida projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Beslutet avgör vilken typ av planläggning som ska tillämpas. Om länsstyrelsen beslutar att projektet inte antas medföra betydande miljöpåverkan behöver inte någon formell miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Istället ska nästa skede i vägplanen innehålla uppgifter om verksamhetens förutsägbara påverkan på människors hälsa och på miljön, en s.k. miljöbeskrivning. I nästa skede görs också en mer detaljerad utformning av förslaget.

Förändring/anläggning av enskild väg fastställs inte i vägplanen utan sker genom särskild förrättning enligt anläggningslagen (1973:1149).

De samråd som hållits i samband med att detta samrådsunderlag arbetats fram, finns beskrivna i samrådsredogörelsen.

8.2 VIKTIGA FRÅGESTÄLLNINGAR

Det kan inte uteslutas att det dike och den damm som finns på den öppna betesmarken i norra delen av utredningsområdet är av betydelse för groddjur. Om projektet påverkar dammen bör en groddjursinventering utföras under lekperioden, helst under våren (efter islossningen).

Anmälan om vattenverksamhet ska göras till länsstyrelsen för alla åtgärder som innebär grävning i vatten enligt 11 kap. 9 a § MB.

Av kommande miljöbeskrivning/miljökonsekvensbeskrivning ska det framgå hur massorna i projektet ska hanteras. Vid uppkomst av överskottsmassor ska lämpliga platser och användningsområden så långt som möjligt identifieras och beskrivas. Det ska också framgå hur eventuell förekomst av förorenade massor hanteras.

Då det finns risk för störningar under byggtiden kommer dessa att behandlas i kommande miljöbeskrivning/miljökonsekvensbeskrivning. De kommer också beskrivas samt regleras mer detaljerat i den riskanalys som så småningom tas fram i samband med upprättande av förfrågningsunderlag för byggnation.

9 REFERENSER

Artportalen, www.artportalen.se

Fördjupad översiktsplan för delen Tyehalvön. Klara arkitektbyrå AB, 2011.

Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader,
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2015216-om-trafikbuller-vid_sfs-2015-216

Länsstyrelsen i Värmlands län, <http://www.lansstyrelsen.se>

Naturvärdesinventering, Nya Tynäsvägen, Hammarö kommun. WSP, 2017.

Planprogram för del av Bärstad och Gråberg. Hammarö kommun, 2017.

Rödlistade arter i Svergie 2015,
<http://www.artdatabanken.se/media/2013/hela-boken.pdf>

STRADA, www.transportstyrelsen.se

Trafikutredning för utbyggnad av väg 561 och väg 565 Tyehalvön, Hammarö kommun. Samrådshandling 2008-09-12. Sweco, 2008.

Trafikverket, <http://www.trafikverket.se>

Trafikverket, Sveriges kommuner och landsting. Krav för Vägars och Gators utformning, Publikation 2015:086

Trafikverket, Sveriges kommuner och landsting. Råd för Vägars och Gators utformning, Publikation 2015:087

Vatteninformationssystem Sverige, <http://viss.lansstyrelsen.se>

Översiktsplan 2017 Samrådshandling. Hammarö kommun, 2017.

Översiktsplan 2018. Hammarö kommun, 2018.

VI ÄR WSP

WSP är ett av världens ledande analys- och teknikkonsultföretag. Vi verkar på våra lokala marknader med stöd av global expertis. Som tekniska experter och strategiska rådgivare har vi tillgång till ingenjörer, tekniker, naturvetare, planerare, utredare och miljöspecialister liksom professionella projektörer, konstruktörer och projektledare. Vi erbjuder hållbara lösningar inom Hus & Industri, Transport & Infrastruktur och Miljö & Energi. Med drygt 36 500 medarbetare på 500 kontor i 40 länder medverkar vi till en hållbar samhällsutveckling. I Sverige har vi omkring 3 700 medarbetare. www.wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
[wsp.com](http://www.wsp.com)

